

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

26.03.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

defakto.bg

✓ Асоциацията на индустриалния капитал в България: Не сме съгласни - осигуровките са право, а не задължение

Дискусия - Да има ли затвор за укрити осигуровки

Дискусията на в. „Преса“ - да има ли затвор за укрити осигуровки продължава. Досега участие взеха бившият шеф на НОИ Йордан Христосков и лидерът на КНСБ Пламен Димитров. И двамата застъпиха становището, че наказателната отговорност, предложена в проекта за нов Наказателен кодекс, е необходима заради огромните спекулации, извършвани с пенсионни и здравни вноски. Днес публикуваме позицията на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Предложението за наказателна отговорност при укрити осигуровки е иницирано от синдикатите с цел повишаване на събираемостта на осигуровките. Такова предложение беше правено и отхвърляно неколккратно през последните години, а проблемът е в липсата на необходимост, правното несъвършенство и негативните последици от евентуалното му приемане.

Васил Велев, председател на УС на АИКБ:

Държавата и сега разполага със санкционен механизъм, с който да въздейства върху това явление по линия на наказателната политика за укриване на данъци. Лице, укрило данък, подлежи на наказателно преследване. Не е възможно да се укрие данък, без да се укрият осигуровки.

Плащането на осигуровки е право, а не задължение (за разлика от данъка), което има за последица права - обезщетения, лечение, пенсии и пр. Тази принципна разлика нееднократно е отстоявана от Висшия съдебен съвет, съдилищата, Висшия адвокатски съвет и др.

Укриването на осигуровки по правило е възможно следствие от трудово правоотношение между две страни - работодател и работник. Двустранният характер на това правоотношение предполага ангажиране на отговорност на двете страни при неправомерно поведение. Работникът/служителят, съгласявайки се (често и иницирайки) в трудовия му договор да фигурира определен размер на възнаграждение, върху който да бъдат внасяни дължимите осигурителни вноски, а допълнително да получава друга сума „на ръка“, е съучастник в престъпна дейност и следва също да носи наказателна отговорност. В случая обаче се изисква санкциониране само на едната страна – работодателя.

Ползите от такава едностранчива мярка са спорни, а вредите - гарантирани. Чрез сигнал за подобна практика ще стартира процедура на наказателно преследване срещу работодател, което създава възможност за репресия и изнудване за определен период, независимо от крайния изход от процеса.

[Вестник „24 часа“](#)

✓ Инж. Иван Иванов беше преизбран за председател на Българската асоциация по водите за втори мандат

Инж. Иван Иванов беше единодушно преизбран за председател на Българската асоциация по водите (БАВ) за втори мандат на Общо отчетно-изборно събрание в сградата на Университета по архитектура, строителство и геодезия, съобщиха от асоциацията. За зам.-председатели бяха избрани инж. Благой Козарев, генерален директор на „Райкомерс конструкторн“ ЕАД, доц. Борислав Великов от Аквахим АД, инж. Георги Владов, управител на ВиК-Видин и проф. Петър Калинков от катедра Водоснабдяване, канализация и пречистване на води в УАСГ.

Освен председател на организацията, инж. Иванов е изпълнителен директор на неправителственото Сдружение „Индустриален клъстер подземна инфраструктура“. Представител е на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и на Европейския център на работодателите и предприятията, предоставящи обществени услуги (СЕЕР) в Ръководния комитет на Европейското партньорство за иновации в областта на водите (EIP Water) към Европейската комисия. Член е на Управителния съвет на Европейската федерация на националните асоциации по ВиК услуги (EUREAU), на тематичната група за разработване на Оперативна програма „Околна среда“ за програмен период 2014 - 2020 г. и е част от Комитета за наблюдение на ОПОС 2007 - 2013. Активен участник е в работната група, която обсъжда Стратегията за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Република България. Инициатор е на първата работна среща в страната, посветена на иновациите във воден сектор у нас.

Вестник „24 часа“

✓ Орешарски: Частният сектор трябва да се насърчава да инвестира в индустрия

Австрия е традиционен икономически партньор на България, заяви министър-председателят Пламен Орешарски на брифинг след като участва в срещата на Австрийския бизнес кръг. Премиерът изтъкна значението на австрийските инвестиции за страната ни и изрази надежда, че ще има и нови.

По време на срещата министър-председателят запозна австрийската бизнес общност с основните политики, които следва правителството. „Имаше разностранни въпроси в сферата на данъчното облагане, фискалната стабилност в контекста на необходимостта от икономически растеж, туризма, здравеопазването, образованието“, добави премиерът.

Той изтъкна добрите практики на Австрия по отношение на дуалната система и професионалното обучение. Министър-председателят отбеляза и работата на кабинета по отношение на електронното правителство. По думите му чрез електронизацията ще се противодейства на административни забавяния и на други негативни тенденции.

По темата за реиндустриализацията премиерът Орешарски акцентира върху необходимостта в страната ни да протече процес, при който да се повиши делът на индустрията в БВП.

Според него това може да се постигне, като се насърчава частният сектор да инвестира в индустрията, при възможност – във високотехнологичната индустрия. „Финансовата стабилност е изключително важна, но ако няма растеж, тя не е устойчива. Трябва да има нормално икономическо развитие и в някаква степен държавата да се грижи за това“, каза още премиерът.

На въпрос за ЕРП-тата министър-председателят коментира, че често изникват спорове и между най-добрите приятели, като е важно не какъв спор е възникнал, а как се излиза от него. „Законът трябва да бъде критерият за решаване на този спор“, добави премиерът Орешарски.

„За мен срещата беше изключително полезна. Такива срещи ще има и занапред. Диалогът продължава“, заяви вицепремиерът по икономическото развитие Даниела Бобева.

Вестник „Труд“

✓ По-малко българи вземат пари под масата

Едва 5% от българите казват, че са работили в сивата икономика, но всеки трети има познат, който не декларира всичките си доходи пред държавата, за да спести от данъци и осигуровки. Това показва изследване на „Евробарометър“.

Анкетата е направена през 2013 г. сред повече от 26 000 жители на Европейския съюз. Резултатите показват, че по дял на работещи в сивия сектор България е в „златната среда“. Този вид заети са най-много в Латвия, Холандия и Естония – 11%, а най-малко – в Германия, Португалия, Кипър, Италия, Ирландия и Малта. Делът на хората, които не декларират труда си у нас, остава непроменен в сравнение с 2007 г. Онези, които познават заети в сивия сектор обаче, са намалели с 6 процентни пункта.

По-малко са и българите, които получават част от заплатата си под масата. През последните седем години делът им е намалал от 14% на 6%. По намаление на тази група сме сред първенците в ЕС, но въпреки това оставаме като една от страните с най-висок дял на нерегламентираните възнаграждения. Порочната практика е разпространена по-широко единствено в Латвия, Хърватия, Гърция, Словакия и Румъния.

Изследването показва още, че българите масово нямат страх от контролните органи и не вярват, че работата им е ефективна. Всеки пети у нас смята, че за трудещите се в неформалната икономика има много малък риск да бъдат разкрити. В същото време 25% от сънародниците ни не знаят какво наказание се предвижда за подобно нарушение – санкциите са само за работодатели.

Най-масовата причина за работата на черно в България е липсата на работни места. Това е мнението на 38% от българите. Всеки трети смята, че причината са ниските заплати, а 27% – липсата на контрол. За 14% обяснението за недеklarирания труд са високите данъци и осигуровки. „Недекларираният труд не само излага работниците на опасни условия за работа и по-ниски доходи, но и лишава правителствата от приходи и подкопава системите за социална сигурност“, коментира данните еврокомисарят по заетостта Ласло Андор. Според него държавите имат два варианта: или да прилагат политики за ограничаване на сивия сектор, или да насърчават преминаването към законна дейност.

От данните на „Евробарометър“ става ясно, че 11% от европейците купуват стоки и услуги, които са продукт на сивата икономика. Най-често става въпрос за авторемонти, почистване и домашно произведени храни. 60% от европейците смятат, че пазаруването от сивата икономика е заради по-ниската цена. У нас на това мнение са 49% от хората. 35% от българите смятат, че по този начин помагат на приятели, роднини и колеги да изкарат допълнителен доход.

Вестник „Капитал“

✓ Фирмите ще мога да кандидатстват за нови 360 млн. лв

Партите са по поредната гаранционна схема от Банката за развитие

Малките и средните предприятия ще могат да кандидатстват по нова гаранционна схема за заеми с по-малки обезпечения и при по-ниски лихви. Във вторник Националният гаранционен фонд (НГФ) към Българската банка за развитие (ББР) подписа ново споразумение с 10 банки, като се очаква да се включат още три.

Освен отпускане на инвестиционни и оборотни кредити чрез тази схема ще могат да се финансират и проекти по оперативните програми, както и стартиращи компании. Фондът осигурява 180 млн. лв., с които ще се гарантират до 50% от заемите, останалите са от фирмите. Това означава, че общият портфейл на заемите, който банките ще отпуснат, е поне 360 млн. лв.

Малко по-ниски лихви от пазарните

По думите на банкери лихвите ще са с около половин процентен пункт по-ниски от стандартните за пазара. В момента за малки и средни предприятия те са между 7 и 10% в зависимост от банките, но понякога надхвърлят и тези нива.

Наличието на до 50% гаранция по кредитите на практика намалява необходимите активи, които кредитоискателят трябва да заложи пред съответната банка. Някои от банките още следващата седмица ще започнат с реалното отпускане на заеми по схемата. Кредитите ще са и за инвестиционни цели, и за оборотни нужди, но този път ще се гарантират и кредити за финансиране на проекти по всички оперативни програми на Европейския съюз. Има възможности за финансиране на стартиращи компании, които имат силно ограничен достъп до банково финансиране, поради високия риск, който носят според банките.

Кредитополучателите няма да плащат такса за гаранцията, издадена от фонда, и няма да им се налага да го посещават на място, тъй като всички необходими документи ще се предоставят в банките.

Финансираните по гаранционната схема проекти ще се одобряват според кредитните стандарти на съответната банка партньор.

От своя страна фондът ще приема като обезпечения активите, които банките приемат в кредитната си дейност, посочи Самуил Шидеров, изпълнителен директор на фонда. За разлика от другите гаранционни схеми на фонда досега тази кредити, които банките одобряват за финансиране, ще се включват без предварително одобрение от НГФ. Това според фонда ще ускори процеса по одобрение на заемите. Няма да има и предварително зададени изисквания от фонда по отношение на обезпеченията, като банките сами ще определят изискванията към обезпеченията по заемите.

Висок интерес към схемите

Това е третата гаранционна схема на гаранционния фонд. Първата е от 2009 г. и началото на 2013 г., като по нея бяха финансирани 2325 малки и средни предприятия с кредити за 200 млн. лв. По гаранционната схема за проекти по Програмата за развитие на селските райони (14 банки партньори), която е с период 2013 - 2015 г., към края на миналата година са кредитирани 215 фирми, като според фонда потенциалът е за кредити на обща стойност 735 млн. лв.

Новата гаранционна схема е с крайна дата септември 2015 г. Гарантирайки до 50% от всеки отпуснат от банките заем, фондът ще издаде гаранции на обща стойност до 180 млн. лв. "В случай че по отделни заеми фондът покрива задължения в по-малък размер, а също и поради бързото изплащане на отделни заеми, общата сума на кредитите, отпуснати с гаранции по програмата, ще се увеличи", обясниха от НГФ.

Освен от Банката за развитие има и една гаранционна схема за малки и средни фирми по JEREMIE. До края на 2013 г. отпуснатите заеми по нея са за 277 млн. евро и са общо 4400. Това представлява 92% от целия планиран ресурс по схемата, което показва, че тя е почти изчерпана. По тази схема банките получават гаранции върху загубите до 25% на портфейла от заеми, които отпуснат, и до 80% на индивидуалните заеми. Активирания до момента гаранции по нея са сравнително незначителни, около 1%, по данни на ЕИФ, което е обяснимо, тъй като кредитният портфейл е все още сравнително млад.

[Вестник „Преса“](#)

✓ Решиха проблема на тютюнопроизводителите

Според Георги Ралчев обаче държавата вече не може да се меси в тютюневия бранш за нас е от изключителна важност

Тютюнопроизводители от цялата страна блокираха днес главен път Е - 80 край Свиленград в знак на протест срещу неизпълнението на договореностите от страна на фирмите за изкупуване на тютюна. Малко след началото на блокадата обаче протестиращите бяха уведомени, че голямо акционерно дружество е поело ангажимент да изкупи всичкия тютюн, който в момента залежава по складове, съобщи председателят на Националната асоциация на тютюнопроизводителите Цветан Филев. Той допълни, че още от сряда дружеството изпраща 10 експертни оценителни комисии на територията на Хасковска област, които ще се заемат пряко с изкупуването на продукцията. Протестите на тютюнопроизводителите се прекратяват.

"В края на изкупната кампания тютюнопроизводителите започнаха да събират подписи с искане да бъде отнет лиценза на някои от фирмите-изкупвачи, защото смятат, че те са некоректни към тях. Искането им, обаче няма как да се изпълни, тъй като лицензионен режим на практика няма. Пред БНР Георги Ралчев - държавен експерт в Дирекция „Държавни помощи и регулация“ в Министерството на земеделието заяви, че държавата в лицето на Министерството на земеделието не може да се явява независим орган за разрешаване на частни спорове. "Тези случаи на неизкупуване на суровина са отделни на територията на страната и не касаят цялата кампания, която вече е приключила. Въпреки това всеки един случай се разглежда в министерството и се отнасяме изключително сериозно към тях. Записаните инструменти в Закона за тютюна не ни дават тези правомощия, които би трябвало да имаме, за намеса по отношение на разрешаване на подобни казуси. Именно затова готвените промени в закона целят именно това – държавата да може да се намесва до определена степен при възникване на подобни казуси са предстоящите изкупни кампании".

Според Георги Ралчев към момента съществува една единствена възможност за решаване на спора между тютюнопроизводителите и фирмите-изкупвачи и това е Експертният съвет: "Той разглежда и е компетентен при издаване и отнемане на разрешения за промишлена преработка на тютюн на територията на страната. Днес съветът има

заседание.... Ние можем да осъществим контролни функции към лицата, които са изкупували тютюн на територията на страната и са го преработвали като такива".

В България 10 фирми имат лиценз за преработка на тютюн и в същото време и изкупуват суровината.

Георги Ралчев обясни и в какво ще се състоят готвените законодателни промени. "Предвиждаме да върнем т.нар държавни експерти, които от страна на държавата да дават независима оценка при изкупуване на тютюн на територията на страната и качеството на суровината. Всички спорове, които не могат да се уредят на договорен принцип между производител и изкупвач ще се уреждат с независима оценка от държавен експерт. Ще въведем и два регистъра – на производителите и на изкупвачите, които ще позволят на практика контролът и наблюдението от страна на държавата да е по-точен и реакцията на държавата да е по-адекватна в случаи на допуснати нарушения". Законодателните промени се очаква да са готови за следващата изкупна кампания на тютюна.

[Вестник „Класа“](#)

✓ Брутният външен дълг на България намален с почти 100 млн. евро за година

Дългът само на държавата обаче има леко повишение

Брутният външен дълг (на фирми, финансови институции, държавата и др.) на България към края на януари 2014 г. възлиза на общо близо 37,27 млрд. евро, сочат предварителните данни на БНБ за периода. Посочената стойност е по-ниска с 98 млн. евро (0,3%) спрямо януари 2013 г., а в сравнение с края на миналата година намалението е със 70 млн. евро (0,2%).

Посоченото леко понижение на брутния външен дълг се дължи изцяло на намалението на краткосрочните задължения, чийто дял в общия показател е 25,8%. Така краткосрочните външни задължения към края на януари са по-малко с почти 719 млн. евро (7%) спрямо година по-рано, до 9,61 млрд. евро. Намалението им само за януари е със 135 млн. евро (1,4%).

В същото време, дългосрочният брутен външен дълг на страната ни към края на януари достига близо 27,66 млрд. евро, което представлява годишно повишение с 2,3% (близо 621 млн. евро). Само за януари този показател е нараснал с 0,2% (65 млн. евро).

Извършените през януари 2014 г. плащания по брутния външен дълг възлизат на общо 289 млн. евро, докато за януари 2013 г. те са били 794 млн. евро (над 2,5 пъти повече). Нетният външен дълг на страната ни към края на януари възлиза на 14,85 млрд. евро.

Брутният външен дълг само на сектор "Държавно управление" в края на януари 2014 г. е 3,353 млрд. евро, т.е. с над 191 млн. евро (6,1%) повече спрямо година по-рано. Държавният външен дълг само през януари е нараснал незначително с 0,6%.

✓ Фонд гарантира безплатно заеми за бизнеса за над 360 млн. лв.

Националният гаранционен фонд (НГФ), част от групата на Българска банка за развитие, ще гарантира отпускането на кредити за бизнеса в размер на над 360 млн. лв. Това става възможно след подписването на споразумение с 10 търговски банки, които ще се възползват от гаранциите на фонда при отпускането на корпоративни кредити. Гаранцията, издавана от НГФ, е безплатна за предприятията и им помага да постигнат по-изгодни условия при кандидатстването за финансиране. Фондът ще издаде гаранции на обща стойност до 180 млн. лв., като ще гарантира не повече от 50% от всеки отпуснат от банките заем. Така общата сума на заемите, които може да се отпуснат с гаранция на НГФ, ще е най-малко 360 млн. лв. В случай, че по отделни заеми фондът покрива задължения в по-малък размер, а също и поради бързото изплащане на отделни заеми, общата сума на кредитите, отпуснати с гаранции по програмата, ще се увеличи.

Гаранцията може да намали нужните движими и недвижими дълготрайни материални активи, които кредитоискателят трябва да заложи като обезпечение пред търговските банки. Заради понижаването на риска, който банките поемат, отпускат заеми с гаранция от НГФ, се очаква и лихвите по кредитите да се намалят, съобщават от институцията. "Гаранционната програма е самостоятелен продукт на НГФ и той сам ще поеме риска по гаранциите, които издава. В същото време на банките не се поставят изисквания и условия да променят политиките си по оценка на проектите, които ще получат кредитиране", обясни Самуил Шидеров, изпълнителен директор на НГФ.

[Вестник „Сега“](#)

✓ 41% от българите купуват храна от сивия сектор

Хората със "сенчести" заплати намалели с 8% за 7 години, показва проучване на Евробарометър

Изненадващи и интересни данни за България и за другите страни от ЕС се появили в новото проучване на Евробарометър, което търси мащабите на явлениято "недеклариран труд". От него излиза, че у нас наемането на работа без писмен (макар и формален) договор вече е минало, че хората, готови да се трудят срещу плащане в плик, без осигуровки и данъци, значително са намалели през последните години и че от всички стоки и услуги в сивата икономика най-често купуваме хранителни продукти. Освен това проучването на Евробарометър показва огромни разлики в манталитета на различните нации в ЕС и разнопосочни тенденции.

Над една десета (11%) от участниците в анкетата на Евробарометър признават, че през миналата година са платили на майстор, автомонтьор, детегледачка, чистачка, градинар, частен учител, хамалин и т.н., съзнавайки, че от тези пари държавата едва ли ще получи данъци. Обикновено точно в тези сфери не се издават фактури или касови бележки, което е сигнал, че "хонорарът" ще остане в сянка и бюджетът няма да получи и стотинка от облагане на тази сума.

Най-склонни да пазаруват стоки и услуги от сивия сектор са гърците, холандците и латвийците - с 30-28% дял, при поляци и германци делът е най-нисък - съответно 5 и 7%, а ние сме по средата.

Най-търсени на "сивия" европейски пазар са жилищните ремонти (посочват ги 29% от анкетираните), поправката на автомобили (22%), почистването на дома (15%) и храната (12%). У нас обаче най-търсени са храните - 41% от анкетираните от Евробарометър са купували от баба на село, от сергия на пътя или фермерски пазар мляко, сирене, мед, картофи, ябълки и др. стоки, за приходите от които вероятно не се плащат вноски в бюджета.

Интересното е, че хървати, австрийци, гърци и датчани пазаруват стоки и услуги от сивия сектор най-вече заради по-ниските цени - това важи за 70 и повече процента от анкетираните, докато у нас само 49% сочат евтиното като фактор. Още по-интересно е, че 29% от българите купуват от сенчести доставчици заради по-доброто качество и това е най-високият процент в ЕС. Българите са и сред европейците, които най-много залагат на стоки и услуги от сивия сектор заради бързината. В Австрия и Словакия над 40% от анкетираните са заложили на скоростта на доставката, а в Чехия и у нас - 37 и 35%.

Отчетлива роля играят и сделките по приятелски - 52% от европейците предпочитат да платят на ръка на приятел, роднина, познат, съсед или колега за дадена услуга или стока. В Люксембург пък цели 31% изтъкват като причина, че са предпочели "сив" майстор или производител, за да помогнат на човек, който има нужда да изкара пари.

В Латвия, Нидерландия и Естония има най-голям дял отговорили, че през последните 12 месеца са взимали заплати, надници, хонорари "в плик" (11%). Противно на очакванията, България е далеч от тези рекордьори, защото само 6% от анкетираните са заявили, че са взимали пари не по ведомост, а на ръка. Прави впечатление също, че у нас броят на работещите със сенчести доходи е спаднал с цели 8% от 2007 г. насам. В България има втвърдяване на отношението към невнасянето на данъци и осигуровки, отчита проучването. А в Гърция се случва обратното - плащането на ръка става все по-масово. Средно 4% от европейските граждани споделят, че са вършили нещо, от което са заработили сенчести доходи - с пълно или частично избягване на данъци и осигуровки.

В Кипър, Малта и Португалия съответно 13 и 9% от анкетираните са заявили, че работят, без да са подписали поне формален договор с работодателя. А България заедно с Чехия, Словакия и Словения се оказва в групата на образцовите по този показател - трудещите се без писмени договорки са под процент.

Макар че обикновено България се сочи като европейски шампион по сива икономика, оказва се, че дори дисциплинираните скандинавци имат свои рекорди в някои дисциплини. В Дания например най-голям процент от анкетираните - 59%, казват, че познават хора, които си спестяват плащането на данъци и осигуровки. Холандци и гърци също минават 50%.

А защо европейците са склонни да работят в сенчестата икономика? 50% казват, че това носи полза и за двете страни, защото спестява плащания към бюджета. 21% обясняват, че е по-добре да се трудят "на черно", вместо да стоят без работа и доходи. 16% признават, че бягат в сянката заради високи данъци.

"Недекларираният труд не само излага работниците на опасни условия на труд и по-ниски доходи, но и лишава правителствата от приходи и подкопава системите на социална сигурност", коментира данните еврокомисарят по социалните въпроси Ласло Андор.

Списание „Мениджър“

✓ **Кристалина Георгиева: Най-тежкото отмина, но не бива да се отпусваме**

Отсега нататък изборът е или да работим повече и по-продуктивно, или да се научим да живеем с по-малко

- Госпожо Георгиева, Вие често пътувате в различни страни по света, срещате се с много хора, имате богата информация. Какво според Вас се случва със световната икономика? Има ли лъч надежда?

- Световната икономика е много динамична – и за хубаво, и за лошо. Да започнем с хубавото: има много повече центрове на растеж. Миналата година 6 от 10-те най-бързо растящи икономики бяха в Африка. Имаме нови двигатели на високите технологии, които откриват съвършено непознати допреди няколко години възможности за развитие. Имаме много динамични процеси от гледна точка на размера на свободната икономика и на размера на световната търговия, които растат.

Но, разбира се, има и проблеми и най-сериозният от тях е продължаващата вече пета година криза. Трябва винаги да помним какво ни доведе до нея - едновременно се сви потреблението на държавния, на частния сектор и на домакинствата, поради дълговата криза, която ги удари. Такова масирано свиване изисква повече време, за да се ориентираме в новата нормалност, която да следваме. Но, за щастие забелязва се вече лъч на надежда, защото американската икономика се възстановява. Голямата изненада за мен е Япония. Подобно на Щатите японците въведоха много агресивна политика за парично стимулиране. Направиха голяма инжекция във вътрешното си потребление и свалиха курса на йената драматично, с вкарване на много пари в икономиката. Всичко това доведе до засилване на позициите на Япония и в последните месеци виждаме икономиката да се присъединява към американската като мотор на развитието.

- Когато започваше кризата в САЩ се говореше, че след 6 месеца ще се усети в Европа и след още 6 в България. Да очакваме ли подобна логика и при възстановяването?

- Прогноза на Европейската комисия ясно показва, че през 2014 г. можем да видим положителни показатели за растеж. Добри сигнали идват от Германия, която е икономическият мотор на Европа. Франция, за съжаление, отново регистрира спад на икономиката. Прогнозите за 2014 са за растеж в размер на 1,4% за Европа, за Еврозоната – 1,2%, което е много добре. За България, тази година очакваме ръст от 0,9%, а догодина – 1,7%.

- Какъв, според вас е добрият европейски модел, който България може да следва?

- Това, което важи за Европа, важи и за България – ако искаме да стимулираме икономически растеж и чрез него намаляване на безработицата, трябва да сме честни пред себе си къде все още изоставаме от гледна точка на конкурентоспособност. Европа има едно слабо място и то е производителността на труда – тя е по-ниска, отколкото в САЩ и за съжаление през последните години разликата се увеличи. Ако искаме да повишим производителността на труда, трябва да наблегнем на две неща: едното е да имаме по-гъвкави условия за работа, да премахнем административните пречки и за бизнеса, там, където все още съществуват, да либерализираме пазара на труда в европейските страни, в които все още има свободен терен за такава мярка. Вторият важен елемент е инвестиции в наука и изследвания и подкрепа на високотехнологичните фирми така че иновациите да могат бързо да се реализират. И, много по-сериозно отношение към инвестициите в образование. Това, за България е много сериозен проблем. Всички страни в Европа съзнават, че малкия и средния бизнес създава най-много работни места, но все още административните бариери не са максимално свалени.

- В България също много се говори за насърчаване на малкия и средния бизнес, но не се чуват конкретни предложения. Какви трябва да бъдат първите стъпки в тази област?

- За България виждам три конкретни мерки. Първо, много внимателна оценка на това, какви административни пречки спъват малкия и средния бизнес. Една от тях, която е известна на всички – прословутото електронно правителство, за което хвърлихме много пари и усилия в България. Но то все още не работи. И все още, за да може една фирма да си върши работата, трябва някой да тича по канцеларии. Трябва също да анализираме много внимателно колко от проверките, на които са подложени малките и средните фирми действително са смислени. Това, което аз чувам от малкия бизнес в България е, че през последните години административният товар върху него се е увеличил и е факт, че в доклада на Световната банка „Doing Business” слязохме надолу, а не се качваме нагоре, което би трябвало да ни е цел.

Втората много важна тема е да погледнем какво по света работи и какво не в подкрепа на малкия и средния бизнес. А светът казва така: мерки, които стимулират откриването на фирми. А това ще рече информация, обучения на предприемачи и бизнесмени. Мерки, които подкрепят средните фирми да станат големи. В България има Агенция за развитие на малкия и средния бизнес, която не е ясно точно какво прави. Не е ясно как точно може да помага.

Третото и най-важно нещо е къде в България има терен да се използват еврофондовете за стимулиране на малкия и средния бизнес. Например, в селското стопанство. За малките – особено в планинските и полупланинските райони важи поговорката „Бог високо, цар далеко!”. Те не са в състояние да се справят с бюрокрацията за кандидатстване за еврофондове и по тази причина много от тях изпадат от възможността да ги използват. Нямаме и яснота как да използваме еврофондовете, за да привлечем млади хора в селското стопанство, а това е една от целите на следващия седемгодишен програмен период. Ако искаме да имаме голяма усвояемост през следващите седем години, трябва да решаваме тези два въпроса – как да стигнем до малкия фермер и как да стигнем до младите хора. Другият потенциал е в строителството. В България има много невисококвалифицирана работна ръка. А строителството е отрасъл, където малките и средни фирми могат да работят като наемат точно такава работна ръка. По тази причина съм един от застъпниците и често говоря за необходимостта от мащабна програма за саниране на сгради. Тя ще намали сметките на хората, ще повиши стойността на жилищата им и ще създаде работни места.

Важен сегмент е малкият и средният бизнес в сферата на услугите. Най-сериозна пречка за развитие е комбинацията от проблеми с финансирането, тъй като няма какво да се заложи за получаване на кредит и липсата на широк достъп до обществени поръчки. Много туристически и кетъринг фирми например се оплакват, че не могат да пробият в обществените поръчки. Очевидно, с неголеми усилия може да се подпомогне и този сегмент, който също отваря много работни места за не особено квалифицирана работна ръка.

- Но ако разчитаме предимно на нискоквалифицирани кадри за решаване на проблема с безработицата, как тогава да се надяваме на стабилен икономически растеж в дългосрочен план?

- Благодаря ви, че го казвате, защото в малките и средните фирми у нас има още един сегмент и това са високоинновативните компании, които са свързани с университети и изследователски центрове. Както добре знаем, бизнесът в България все още влага малко пари в изследвания и развитие на кадри. Ние сме още далеч под възможностите си в това да се обвърже университетското образование с изследователската дейност и бизнеса. Затова когато гледаме програмата „Конкурентоспособност” трябва да имаме предвид, че там също има голям резерв да се направи инжекция в изследователската дейност.

Съгласна съм с вас, че перспективата за България трябва да бъде инвестиции и реформи в образованието, за да разчитаме на високоподготвена работна ръка. Но ако погледнем реалностите към днешна дата, за съжаление ние си позволихме да еродираме качеството на образование, а не да го повишим. Това води до големия проблем с производителността на труда и привлекателността на страната ни за бизнес с висока добавена стойност.

- А как може да преобърнем ситуацията в образованието?

- Трябва да имаме волята да го поставим в центъра на общественото внимание и да го направим приоритет за всички ни, най-вече за бюджета. И да имаме смелостта да направим реформите, които ще позволят да се използва по-добре финансирането в образованието. Ние си позволихме много в количество и малко в качество. Не сме нито първата, нито последната страна, която има проблеми в образованието и трябва да ги решава. Все още имам надеждата, че в България образованието е културна ценност, която може да се постави в центъра на внимание на обществото и ще има голяма обществена подкрепа, ако това се направи. Просто трябва да имаме волята да се концентрираме върху него, да се вземат някои нелесни решения. Някои интереси ще бъдат засегнати, но когато доминира общественият интерес, можем да намерим правилния път.

- Кой според вас е най-големият шанс сега за България и как можем да го хванем?

- Това е много хубав въпрос! Според мен най-големият ни шанс е да извлечем максимума от членството си в Европейския съюз. Не ни провървя в смисъл, че влязохме в Европейския съюз, когато в Европа започна кризата. Но краят ѝ се вижда и ние не сме използвали все още изцяло потенциала на това членство. Например, от гледна точка на институциите, на подобряване на институционалната среда. Като се замислим, кои страни са богати? Тези, които имат силни институции. Най-високото качество на живот е в страните със силни институции и нашето членство в Европа ни дава възможност да повишим качеството на институциите. Ето това не сме реализирали изцяло. Както и предимството ни в Европа да сме мост към останалия свят, към други икономики. Така че, най-големият ни шанс е да постигнем максимума от членството ни ЕС и да не го ограничаваме само до използване на еврофондовете. Те са много важни, но не са единственото, което членството ни носи. Уверявам ви, че всички ние, които сме тук, правим всичко възможно България да е добре и да ни уважава светът.

Money.bg

✓ Българската земя - сред най-добрите инвестиции в света

От кабинета си на улица "Броуд" в долната част на Манхатън, Джеф Нотаро преглежда скромния си инвестиционен портфейл, състоящ се основно от земя. И по-конкретно земеделска земя в Североизточна България, близо до Черно море. Фондът Black Sea Agriculture е купил земи в региона за 1 500 000 долара, които отдава под наем на местните фермери.

От 2004 г. българската земеделска земя поскъпва средно с 19% годишно. И все пак тя остава много по-евтина от тази в САЩ. Средната цена на декар земеделска площ с добро качество е 463 щатски долара в сравнение с 1 250 щатски долара в Канзас.

Земята на брега на Черно море е с по-високи цени, тъй като е особено плодородна, а също така е в близост до дълбоководните пристанища. Декар чернозем там се търгува средно за 1 075 долара, но дава почти двойно по-високи добиви от пшеница, отколкото земята в Канзас, отчита Нотаро.

Поскъпването земеделските земи в България се подхранва главно от бума на цените на селскостопанските стоки в глобален мащаб, който повдигна цените на храните със 100% от 2003 насам, по данни на Организацията за прехрана и земеделие на ООН.

Според известния инвеститор Джим Роджърс, който стартира глобалния фонд Quantum заедно с Джордж Сорос в началото на 70-те години на XX век и създаде индекса Rogers International Commodities за цените на стоките на световните пазари, все повече инвеститори се насочват от металите и енергийните продукти към селското стопанство.

Причините за инвестиране в земеделска земя са добре известни на този етап. Световното население се очаква да нарасне до малко повече от 9 милиарда през 2050 г., в сравнение със 7 милиарда днес. Размерът на обработваемата земя на разположение ще намалява постепенно през следващите няколко десетилетия, от 0.218 хектара на човек днес до 0.181 хектара на човек през 2050 година.

В същото време търсенето на висококалорични храни в развиващия се свят ще расте, с увеличаването на доходите на населението. А животновъдството консумира огромни количества зърно и вода, което ще накара инвеститорите да купуват плодородни земеделски земи навсякъде по света. Друг важен фактор са биогоривата, чиито дял нараства в глобален мащаб, повишавайки търсенето на технически култури като рапица и царевица.

Повишаването на цените на селскостопанските стоки вече е довело до поскъпване на земеделските земи в Средния запад със 128% от 2003 г. насам.

От страна на предлагането, добивите се стабилизират след драматичния напредък през последните няколко десетилетия, започнал със Зелената революция, която трансформира селското стопанство в Китай, Индия и други места в развиващия се свят.

Но за 40% от площите за отглеждане на пшеница по света е налице тенденция на застой или намаляване на добивите.

В Китай, местни учени наскоро предупредиха, че нивата на смог в страната са станали толкова високи, че блокират естествена светлина и пречат на фотосинтезата на растенията.

Собствениците на първокачествени земеделски земи са на път да се възползват от всички тези тенденции, което обяснява защо толкова много селскостопански инвеститори са оптимисти за сектора. През следващите две години Норато се надява да увеличи размера на вложенията си край Черно море до най-малко 10 милиона долара, закупувайки общо 1 250 дка.

Както и в много други развиващи се пазари, основният проблем за земеделските стопани в България е раздробената собственост върху земята, която пречи да се реализират значителни икономии от мащаба.

Така цените на българския пазар на земеделска земя се покачват рязко с увеличаване на предлаганата площ за продажба или аренда. Разликите могат да достигнат 40% според Норато.

Като страна-членка на Европейския съюз, със сравнително стабилна икономика и политическа система, България предлага сигурност, която липсва на повечето развиващи се пазари. Така тя се нарежда сред най-добрите места за покупка на земеделска земя в света, заедно с Австралия, Чили, Нова Зеландия и Уругвай.